

Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce działa od 1951 roku na rzecz upamiętnienia historii i kultury polskich Żydów oraz ich wkładu w kulturę światową.

Stowarzyszenie wspiera wiele projektów realizowanych we współpracy z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Żydowskim Instytutem Historycznym im. Emanuela Ringelbluma oraz lokalnymi działaczami społecznymi, realizując własny Program Grantowy.

Nasza organizacja zgromadziła jedno z największych na świecie zbiorów dotyczących historii polskich Żydów, w tym archiwalia, księgozbiory oraz liczne dzieła sztuki i przedmioty rzemiosła artystycznego. Do najcenniejszych należy wpisać na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO Podziemne Archiwum Getta Warszawy, tzw. Archiwum Ringelbluma.

Stowarzyszenie tworzą i reprezentują członkinie i członkowie o różnych zawodach, pasjach i perspektywach, których łączy misja zachowania tysiącletniego dziedzictwa polskich Żydów dla przyszłych pokoleń.

DATA ZAŁOŻENIA
STOWARZYSZENIA

1950

ZEBRANE FUNDUSZE

220 MLN ZŁ

CZŁONKINIE I CZŁONKOWIE
STOWARZYSZENIA

> 200

JEDNE Z NAJWIĘKSZYCH NA ŚWIECIE
ZBIORÓW DOTYCZĄCYCH HISTORII
POLSKICH ŻYDÓW

200 000
obiektów

KALENDAR IUM

1944

Powstaje Centralny Komitet Żydów w Polsce. W jego ramach działa komisja historyczna, której zadaniem jest gromadzenie pamiątek po polskich Żydach oraz dokumentowanie Zagłady. Później zostaje przekształcona w Centralną Komisję Historyczną Żydów w Polsce.

1946

Odnaleziono pierwszą część Archiwum Ringelbluma, zakopaną przez członków grupy Oneg Szabat tuż przed likwidacją getta warszawskiego.

1947

Centralna Komisja Historyczna Żydów w Polsce zostaje przekształcona w Żydowski Instytut Historyczny.

1950

Odnaleziono drugą część Archiwum Ringelbluma. Obecnie Archiwum jest własnością Stowarzyszenia i jest częściowo prezentowane na wystawie stałej w Żydowskim Instytucie Historycznym im. Emanuela Ringelbluma.

1950

Powstaje Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny, stanowiące formułę prawną dla Żydowskiego Instytutu Historycznego.

1951

Rejestracja Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny.

1968

W czasie antysemitkiej kampanii władze PRL próbują zlikwidować Żydowski Instytut Historyczny. Choć instytucja przetrwała, wielu jej pracowników zostało zmuszonych do wyjazdu z Polski.

1993

Stowarzyszenie inicjuje pomysł utworzenia Muzeum Historii Żydów Polskich.

1994

Żydowski Instytut Historyczny zostaje wyodrębniony ze Stowarzyszenia jako państwowa instytucja naukowo-badawcza podległa Ministerstwu Kultury i Sztuki.

1999

Archiwum Ringelbluma zostaje wpisane na listę Pamięć Świata UNESCO.

2005

Stowarzyszenie, Miasto Stołeczne Warszawa i Ministerstwo Kultury podpisują umowę o utworzeniu Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.

2013

Powołanie Komisji Grantowej im. Jana Jagielskiego i początek Programu Grantowego Stowarzyszenia.

2014

Otwarcie wystawy stałej Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.

2017

Otwarcie nowej wystawy stałej Żydowskiego Instytutu Historycznego pt. *Czego nie mogliśmy wyrzucić światu*.

2021

Powstaje miejsce upamiętniające odnalezienie pierwszej i drugiej części Archiwum Ringelbluma przy ul. Nowolipki 28 w Warszawie.

2022

Stowarzyszenie ŻIH dołączyło jako współorganizator przyznawania medali „Powstanie w Getcie Warszawskim”, które od 1993 roku wręcza Stowarzyszenie Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej.

2023

Odsłonięcie symbolicznego grobu członków grupy Oneg Szabat.

2025

Powstaje Fundusz Nieobojętnych im. Mariana Turskiego, wspierający organizacje przeciwdziałające dyskryminacji. Stowarzyszenie ustanawia także Nagrodę im. Marka Edelmana dla osób działających na rzecz przeciwdziałania antysemityzmowi w Polsce.

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Muzeum POLIN opowiada o tysiącletniej historii społeczności żydowskiej w Polsce przez narracyjną, interaktywną wystawę stałą, wystawy czasowe oraz bogaty program edukacyjny i kulturalny. Stowarzyszenie jako inicjator i współzałożyciel Muzeum pozostaje jego kluczowym partnerem i wspiera działalność programową, pozyskując fundusze na działania programowe tej instytucji.

Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma

Instytut zajmuje się ochroną i popularyzacją materialnego dziedzictwa polskich Żydów ze szczególnym uwzględnieniem Podziemnego Archiwum Getta Warszawy, tzw. Archiwum Ringelbluma, wpisanego na listę UNESCO. Prowadzi digitalizację zbiorów Stowarzyszenia, badania genealogiczne i inicjatywy naukowe, które poszerzają wiedzę o historii i kulturze Żydów w Polsce. Jest miejscem pracy badaczy oraz instytucją odwiedzaną przez osoby poszukujące informacji o losach własnych rodzin. Stowarzyszenie udostępnia Instytutowi swoje zbiory oraz historyczny budynek dawnej Głównej Biblioteki Judaistycznej i Instytutu Nauk Judaistycznych przy ul. Tłomackie 3/5 w Warszawie.

Program Grantowy

Powołany przez Stowarzyszenie w 2013 roku Program Grantowy wspiera projekty, które popularyzują, dokumentują i utrwalają pamięć o historii i kulturze polskich Żydów oraz chronią ich dziedzictwo. Angażuje lokalne społeczności, instytucje, organizacje i aktywistów w całej Polsce. Program jest prowadzony przez Komisję Grantową im. Jana Jagielskiego. W ramach programu zrealizowano ponad 300 projektów w 70 miejscowościach.

Fundusz Nieobojętnych im. Mariana Turskiego

Fundusz, powołany w 2025 roku, ma na celu zachowanie pamięci o Marianie Turskim (1926–2025) – Ocalałym z Zagłady, historyku i dziennikarzu, wieloletnim Przewodniczącym Stowarzyszenia, który nawoływał do bycia nieobojętnym wobec wszelkich przejawów dyskryminacji. W ramach swojej działalności Fundusz co roku wspiera w drodze konkursu inicjatywy i programy przeciwdziałające dyskryminacji w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem walki z antysemityzmem.

Pozostała działalność

Co roku przyznajemy wraz ze Stowarzyszeniem Żydów Komitantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej medale „Powstanie w Getcie Warszawskim”, które od 1993 roku ta organizacja komitantów wręcza osobom zasłużonym w upamiętnianiu historii polskich Żydów, pielęgnowaniu pamięci o Zagładzie i budowaniu dialogu polsko-żydowskiego. W 2024 roku ustanowiono również Nagrodę im. Marka Edelmana, przyznaną osobom szczególnie wyróżniającym się w działaniach na rzecz przeciwdziałania antysemityzmowi w Polsce.

Raport — 2024

STOWARZYSZENIE
ŻYDOWSKI INSTYTUT
HISTORYCZNY W POLSCE

*Yesterday today!
We are here!*

Raport Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny ——— 2024

List przewodni _____ 03

Część I ——— Działalność statutowa Stowarzyszenia _____ 05

01. Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN _____ 06

02. Żydowski Instytut Historyczny
im. Emanuela Ringelbluma _____ 12

03. Program Grantowy _____ 18

04. Inne działania _____ 24

Część II ——— Fundraising i finanse _____ 26

01. Fundraising _____ 28

02. Finanse _____ 38

Władze Stowarzyszenia _____ 44

STOWARZYSZENIE
ŻYDOWSKI INSTYTUT
HISTORYCZNY W POLSCE

Szanowni Państwo!

Rok 2024 upłynął pod znakiem wspierania działań programowych naszych partnerskich instytucji oraz budowania i umacniania relacji z partnerami, darczyńcami i przyjaciółmi Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN oraz Żydowskiego Instytutu Historycznego im. Emanuela Ringelbluma.

Obchody 10-lecia Muzeum POLIN były nie tylko najważniejszym wydarzeniem minionego roku, lecz także okazją do refleksji nad wspólnie przebytą drogą. To również moment, w którym szczególnie wybrzmiała rola odgrywana przez Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce w budowaniu społeczności, a także w kształtowaniu misji i rozwoju tej wyjątkowej instytucji – zarówno w kraju, jak i za granicą.

Jedenasty rok prowadziliśmy Program Grantowy, w ramach którego wspieramy osoby i organizacje w całej Polsce chcące działać na rzecz zachowania dziedzictwa żydowskiego oraz budowy pamięci o dawnych społecznościach żydowskich. Dzięki temu programowi wsparliśmy setki aktywistów i aktywistek realizujących lokalne inicjatywy, dla których nasza misja jest bliska sercu.

Dzięki hojności naszych darczyńców, we współpracy z Muzeum POLIN oraz Żydowskim Instytutem Historycznym im. Emanuela Ringelbluma, mogliśmy kontynuować działania na rzecz edukacji, badań, digitalizacji, dokumentowania, popularyzowania, a także przeciwdziałania antysemityzmowi – z myślą o przyszłych pokoleniach.

W niniejszym raporcie przedstawiamy najważniejsze osiągnięcia 2024 roku. Dziękujemy wszystkim, którzy wspierają nasze działania – to dzięki Państwa zaangażowaniu możemy realizować naszą misję.

PIOTR WIŚLICKI

Przewodniczący Zarządu Stowarzyszenia
Żydowski Instytut Historyczny w Polsce.

Część I

Działalność statutowa Stowarzyszenia

MUZEUM HISTORII ŻYDÓW POLSKICH POLIN

Muzeum od początku swojego istnienia jest doceniane na arenie międzynarodowej, otrzymuje liczne nagrody za działalność programową na rzecz upowszechniania historii polskich Żydów i realizowanie projektów służących budowaniu otwartego i tolerancyjnego społeczeństwa. Podstawę jego działań stanowi wystawa stała, którą przygotował międzynarodowy zespół naukowców i projektantów działających w ramach Stowarzyszenia. Zwiedzający poznają dzięki niej tysiąc lat historii Żydów w Polsce.

10 LAT MUZEUM POLIN

W 2024 roku Muzeum celebrowało 10. rocznicę otwarcia wystawy stałej, organizując wspólnie ze Stowarzyszeniem specjalny program wydarzeń. Podczas wielkiego otwarcia Marian Turski, przewodniczący Rady Muzeum i ocalały z Holokaustu, cytując fragment pieśni żydowskich partyzantów, powiedział:

Jesteśmy tu. Mir zenen do

odnosząc się do tej nieprzerwanej – mimo Zagłady i wszelkich przeciwności – obecności Żydów w Polsce. Słowa te stały się hasłem przewodnim obchodów 10-lecia Muzeum.

W wydarzeniach urodzinowych, odbywających się w dniach 27–29 września, wzięło udział ponad stu gości specjalnych, w tym przedstawiciele założycieli, twórcy Muzeum, liczne grono kluczowych darczyńców z Polski i ze świata oraz partnerzy, przyjaciele i współpracownicy POLIN-u. W programie jubileuszowym, otwartym dla publiczności, uczestniczyło ponad 10 tysięcy osób. Była to znakomita okazja, by w gronie przyjaciół cieszyć się sukcesem Muzeum POLIN oraz jego niekwestionowaną pozycją jako jednego z najważniejszych muzeów żydowskich na świecie.

10 LAT W LICZBACH

5 MLN

OSÓB ZWIEDZIŁO MUZEUM

4,3 MLN

UCZNIÓW UCZESTNICZYŁO
W DZIAŁANIACH EDUKACYJNYCH

2 MLN

ROZDANYCH ŻONKILI
UPAMIĘTNIAJĄCYCH POWSTANIE
W GETCIE WARSZAWSKIM

17 TYS.

OBIEKTÓW W ZBIORACH MUZEUM

6124

ZORGANIZOWANYCH WYDARZEŃ
PROGRAMOWYCH

70

OTRZYMANYCH NAGRÓD,
W TYM TYTUŁ NAJLEPSZEGO MUZEUM
W EUROPIE JAKO PIERWSZE
MUZEUM W POLSCE

↑ Nowa przestrzeń w galerii Powojnie na wystawie stałej Muzeum.

W ramach zmian na wystawie stałej Muzeum przygotowało nową aranżację końcowej przestrzeni galerii Powojnie, poświęconą współczesnemu życiu żydowskiemu w Polsce.

Przestrzeń ma formę symbolicznego domu, w którym jest prezentowany film Mikołaja Grynberga *Kim jesteśmy* – zapis rozmów z polskimi Żydówkami i Żydami o ich tożsamości i relacji z Polską. Film ten pozostaje w relacji z obrazem Wilhelma Sasnała, odnoszącym się do Polski jako miejsca, w którym dokonała się Zagłada.

MUZEUM POLIN
W LICZBACH W 2024 ROKU

4,2 MLN ZŁ

WSPARCIE STOWARZYSZENIA
– PRZEKAZANE ŚRODKI

14

PODPISANYCH UMÓW NA
SFINANSOWANIE PROJEKTÓW
W MUZEUM POLIN

395 TYS.

ODWIEDZAJĄCYCH MUZEUM
W 2024 ROKU

96 PROC.

ZADOWOLONYCH
GOŚCI MUZEUM OCENIAJĄCYCH
WYSTAWĘ STAŁĄ

↓ Aktorzy i dyrekcja Muzeum na wystawie stałej przy okazji polskiej premiery filmu *Prawdziwy ból*, która odbyła się w Muzeum POLIN w ramach otwarcia festiwalu Kamera Dawida, listopad 2024.

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA

Rok 2024 obfitował w wydarzenia kulturalne. Dwunasta edycja akcji Żonkile upamiętniła 81. rocznicę powstania w getcie warszawskim, zwracając uwagę na rolę kobiet w walce. Przyznano także jubileuszową 10. Nagrodę POLIN, a podczas siódmej edycji POLIN Music Festival zaprezentowano m.in. premierę koncertu Alexa Weisera, inspirowanego poezją Kadii Mołodowskiej.

ZAKUPY DO KOLEKCJI MUZEALNEJ

W 2024 roku zbiory Muzeum wzbogaciły się o pracę *Bonded Hearts Club* izraelskiej artystki Galii Armeland, poruszającą temat pamięci, tożsamości i dziedzictwa żydowskiego w kontekście traumy Zagłady. Zakupiono również trzy prace Leopolda Gottlieba, wybitnego malarza kręgu École de Paris.

↑ Wolontariusze z papierowymi żonkilami podczas akcji Żonkile w Warszawie, kwiecień 2024.

WYSTAWY CZASOWE

W styczniu dobiegła końca, zbierając doskonałe recenzje, wystawa czasowa *Wokół nas morze ognia. Losy żydowskich cywilów podczas powstania w getcie warszawskim*. Wystawa zgromadziła rekordową widownię ponad 136 tysięcy osób.

W maju Muzeum zainaugurowało wystawę czasową *(Po)żydowskie. Sztetl Opatów oczami Majera Kirszenblata*. Była to wyjątkowa próba przywrócenia pamięci o żydowskiej społeczności Opatowa, która przed wojną stanowiła 60 proc. mieszkańców miasta. Przewodnikiem po tym świecie był Majer Kirszenblat (1916–2009) – malarz amator, który wyjechał z Polski przed wojną jako nastolatek, a w wieku 73 lat zaczął malować z pamięci sceny z dzieciństwa. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem i odwiedziło ją ponad 108 tysięcy osób.

↑ Zwiedzający na wystawie czasowej *(Po)żydowskie. Sztetl Opatów oczami Majera Kirszenblata*.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I PUBLIKACJE

W ramach projektu Global Educational Outreach Program (GEOP) Muzeum zorganizowało dwie międzynarodowe konferencje – *Metropolia z przypadku? Żydowska Łódź od XIX wieku do współczesności* oraz *Od sztetla do po żydowskiego miasteczka*. Łącznie w obu wydarzeniach wzięło udział ponad 150 naukowców z Polski i ze świata. W ramach programu odbyły się także warsztaty w partnerstwie z Uniwersytetem w Grazu, w których wzięli udział badaczki i badacze z Polski, Izraela, Niemiec, Austrii i Francji. Oprócz tego Muzeum rozpoczęło prace nad anglojęzycznym wydaniem książki *Kwestia charakteru. Bojowniczkę z getta warszawskiego* oraz nad tłumaczeniem publikacji *Havi Dreifuss Warsaw Ghetto – The End* na język polski. W tym samym czasie ukazały się ważne publikacje naukowe i popularyzatorskie, m.in. książka Anny Bikont *Nie koniec, nie początek*.

↑ Warsztaty w ramach konferencji Global Education Outreach Program.

DZIAŁANIA ZAGRANICZNE

W 2024 roku do Nowego Jorku udała się delegacja Muzeum POLIN i Stowarzyszenia, by spotkać się z darczyńcami i partnerami oraz porozmawiać o przyszłej współpracy z amerykańskimi instytucjami. W programie wizyty znalazły się również dwa wydarzenia kulturalne: amerykańska premiera filmu *Dowód tożsamości* Mikołaja Grynberga w Center for Jewish History, połączona z dyskusją z udziałem twórcy, oraz koncert Ger Mandolin Orchestra z premierą utworu *Ger Suite* Marcina Maseckiego w Museum of Jewish Heritage w ramach New York Jewish Book Festival. Łącznie w obu wydarzeniach wzięło udział ponad 500 osób.

↑ Koncert Ger Mandolin Orchestra i Marcina Maseckiego w Nowym Jorku, grudzień 2024.

Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma

Żydowski Instytut Historyczny jest jedną z najważniejszych placówek naukowo-badawczych na świecie, zajmującą się dokumentowaniem i popularyzacją historii Żydów zamieszkujących Polskę i Europę Środkowo-Wschodnią.

Instytut to również największy w Polsce zespół naukowy zajmujący się żydowskim dziedzictwem i językiem jidysz. Członkowie poszczególnych pracowni badają i opracowują zbiory zgromadzone w archiwum, bibliotece i magazynie sztuki, które w większości należą do Stowarzyszenia.

Dzięki wsparciu i wieloletniemu zaangażowaniu amerykańskiej Taube Philanthropies, Stowarzyszenie rokrocznie wspiera działalność statutową Instytutu, obejmującą wystawy, archiwizację, digitalizację, renowację budynku, badania genealogiczne, edukację, udostępnianie online i komunikację, a wszystko to, by promować i chronić historię Żydów w Polsce.

ŻYDOWSKI INSTYTUT HISTORYCZNY W LICZBACH

7895

ZDIGITALIZOWANYCH OBIEKTÓW
W CENTRALNEJ BIBLIOTECE
JUDAISTYCZNEJ

1788

POSZUKIWAŃ GENEALOGICZNYCH
ROCZNIE

60

UCZESTNIKÓW WARSZTATÓW
EDUKACYJNYCH ROCZNIE

OPRACOWANIE ARCHIWUM
RINGELBLUMA:

38

TOMÓW PO POLSKU (ZAKOŃCZONE)

10

TOMÓW PO ANGIELSKU (W TOKU)

ZBIORY

W 2024 roku Dział Archiwum Żydowskiego Instytutu Historycznego dodał 9058 rekordów do swoich baz danych, odpowiedział na 1200 zapytań mailowych oraz przeprowadził 850 kwerend.

W ramach wieloletniego programu tłumaczeń opublikowano 10. tom anglojęzycznej edycji Archiwum Ringelbluma, zatytułowany *Jewish Council in Warsaw 1939– 1943*, pod redakcją Marty Janczewskiej i Eleonory Bergman. Tom jest poświęcony działalności Judenratu – Rady Żydowskiej – w Warszawie w latach 1939–1943. Publikacja ta, zawierająca niemal wszystkie zachowane dokumenty tej instytucji, stanowi wyjątkowe źródło wiedzy o jej funkcjonowaniu w czasie Zagłady. Instytut przy wsparciu Stowarzyszenia nieustannie kontynuuje prace nad tłumaczeniem kolejnych tomów Archiwum Ringelbluma, udostępniając je szerszej, międzynarodowej publiczności.

WSPARCIE STOWARZYSZENIA ŻIH W 2024

880 TYS. ZŁ
PRZEKAZANE ŚRODKI

3
PODPISANE UMOWY NA SFINANSOWANIE PROJEKTÓW

10. TOM
SERII ANGLOJĘZCZNEJ
JEWISH COUNCIL IN WARSAW 1939–1943

WYSTAWA ZAGRANICZNA
WYSTAWA PODRÓŻUJĄCA
UNDERGROUND: THE HIDDEN ARCHIVE OF THE WARSAW GHETTO W MELBOURNE
HOLOCAUST MUSEUM W AUSTRALII

ARCHIWUM RINGELBLUMA W AUSTRALII

W listopadzie w Melbourne Holocaust Museum otwarto nową wystawę czasową zatytułowaną *Underground: The Hidden Archive of the Warsaw Ghetto*. Przygotowana przez Żydowski Instytut Historyczny we współpracy ze Stowarzyszeniem, NSDokumentationszentrum München i Melbourne Holocaust Museum, wystawa opowiadała o grupie Oneg Szabat i Archiwum Ringelbluma, ukazując codzienne życie w getcie warszawskim oraz wysiłek ocalenia pamięci o Zagładzie.

Po sukcesie ekspozycji w Monachium w 2023 roku była to kolejna odsłona projektu prezentowanego międzynarodowej publiczności. Stowarzyszenie było inicjatorem tego projektu – sfinansowało katalog wystawy, a także zorganizowało specjalną delegację do Melbourne i Sydney, podczas której przedstawiciel, Michał Majewski – Dyrektor Operacyjny Stowarzyszenia, wziął udział w otwarciu wystawy. Była to okazja do zacieśnienia współpracy z Australijskim Stowarzyszeniem Polskich Żydów i ich Potomków, a także do spotkań i prelekcji poświęconych działalności Instytutu.

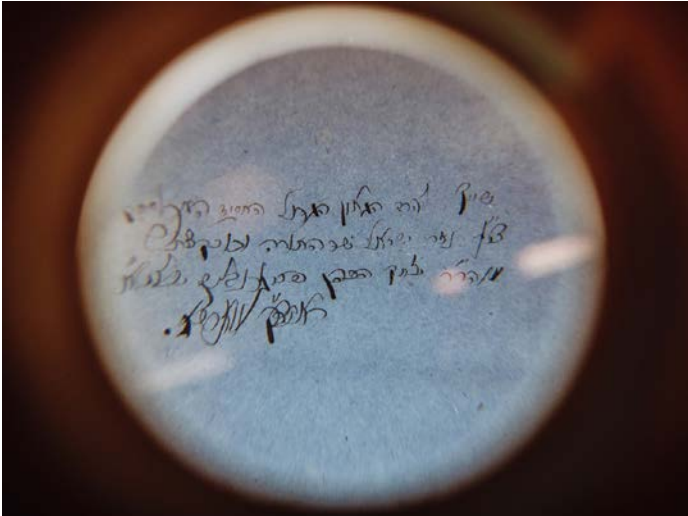
↓ Doktor Michał Trębacz w Melbourne Holocaust Museum.

DIGITALIZACJA

Dział Digitalizacji opracował i wprowadził do systemu Centralnej Biblioteki Judaistycznej 7895 obiektów, wykonał 107 096 skanów archiwalnych oraz opracował 1847 obiektów. Zdigitalizowano m.in. pamiątki historyczne, archiwa, materiały biblioteczne i fotografie.

↓ Badany obiekt, Żydowski Instytut Historyczny.

EDUKACJA

Dział Edukacji od 2009 roku organizuje szkolenia o tematyce Zagłady, skierowane do nauczycieli, edukatorów i lokalnych liderów. Seminaria – Letnia i Zimowa Akademia – opierają się na wystawie *Czego nie mogliśmy wykrzyczeć światu*, poświęconej grupie Oneg Szabat i Podziemnemu Archiwum Getta Warszawskiego. Uczestnicy biorą udział w wykładach, dyskusjach, spotkaniach z ekspertami, oprowadzeniach kuratorskich oraz szkoleniach z korzystania z portalu edukacyjnego Delet.

W 2024 roku w Akademii Letniej i Zimowej wzięło udział 60 edukatorów.

↓ Oprowadzanie po wystawie *Czego nie mogliśmy wykrzyczeć światu*.

Fot. Agnieszka Wanat

GENEALOGIA

Dział Genealogii od ponad 25 lat prowadzi badania nad historią żydowskich rodzin z Polski. Pomaga w odtworzeniu fragmentarycznych rodzinnych opowieści, odnajdywaniu śladów przodków i łączeniu krewnych mieszkających w różnych częściach świata.

W 2024 roku dział odpowiedział na 1788 zapytań i prowadził liczne badania genealogiczne.

↓ Dział Dokumentacji Dziedzictwa, Żydowski Instytut Historyczny.

03. Program Grantowy

MAŁE PROJEKTY – WIELKA ZMIANA

Komisja Grantowa im. Jana Jagielskiego, działająca przy Stowarzyszeniu Żydowski Instytut Historyczny w Polsce, co roku ogłasza nabór wniosków w ramach Programu Grantowego Stowarzyszenia. To inicjatywa, która wspiera lokalne działania służące zachowaniu pamięci o historii i kulturze Żydów oraz ochronie ich dziedzictwa. Do programu mogą przystąpić organizacje pozarządowe, fundacje, instytucje kultury i edukacji, a także grupy nieformalne współpracujące z wybranymi podmiotami. Projekty muszą być realizowane w obecnych lub historycznych granicach Polski.

Program pokazuje, że nawet niewielkie inicjatywy mogą prowadzić do wielkich zmian. Dzięki naszemu wsparciu lokalni aktywiści realizują projekty, które wzmacniają dialog, chronią pamięć i ocalają żydowskie dziedzictwo dla przyszłych pokoleń.

„Mamy wokół siebie ludzi, którzy są dla nas wzorem... To ci, którzy często samotnie i bez wsparcia dużych organizacji dbają o to, by w małych, lokalnych społecznościach nie zginęła pamięć o żydowskich sąsiadach”.

JOANNA FIKUS
Przewodnicząca Komisji Grantowej
im. Jana Jagielskiego

PROGRAM GRANTOWY W LICZBACH

2,1 MLN ZŁ

ŁĄCZNA KWOTA WSPARCIA
PRZEKAZANA GRANTOBIORCOM

310

WSPARTYCH PROJEKTÓW

70

LOKALIZACJI W CAŁEJ POLSCE

2013

POCZĄTEK DZIAŁALNOŚCI
PROGRAMU GRANTOWEGO

OCHRONA CMENTARZY
I MIEJSC POCHÓWKU

W ramach programu zrealizowano wiele projektów poświęconych dokumentowaniu, inwentaryzacji i porządkowaniu cmentarzy żydowskich w różnych częściach kraju. Działania te obejmowały zarówno prace terenowe – oczyszczanie nekropolii, opis i digitalizację macew – jak i opracowanie baz danych, map cyfrowych oraz materiałów edukacyjnych.

W wielu przypadkach projekty łączyły aspekt konserwatorski z lokalną aktywizacją społeczną: w prace porządkowe i badawcze włączano wolontariuszy, młodzież szkolną i mieszkańców. Działania te przyczyniły się do ocalenia od zapomnienia materialnych śladów obecności Żydów w Polsce, a także do wzmacniania świadomości historycznej i dialogu międzykulturowego w społecznościach lokalnych. Szczególne znaczenie miały inicjatywy w Tarnowie, Osięcinach, Trzebini i Bychawie, które połączyły prace dokumentacyjne z edukacją i upamiętnieniem dawnych społeczności.

↓ Biblioteka Publiczna w Trzemesznie,
Przywracanie pamięci o trzemeszańskich Żydach.

DZIAŁANIA
EDUKACYJNE

Projekty edukacyjne koncentrowały się przede wszystkim na pracy z dziećmi i młodzieżą, rozwijaniu świadomości historycznej oraz budowaniu postaw otwartości i tolerancji. Realizatorzy wykorzystywali zróżnicowane metody dydaktyczne – od warsztatów i lekcji muzealnych po interaktywne gry terenowe, spacer edukacyjny i projekty multimedialne.

Tematyka obejmowała m.in. życie codzienne i kulturę polskich Żydów, losy kobiet w czasie II wojny światowej, historię lokalnych społeczności oraz współczesne znaczenie pamięci o Zagładzie. Wyróżniającym się elementem tej grupy projektów było łączenie tradycyjnej edukacji historycznej z nowoczesnymi narzędziami cyfrowymi, co zwiększyło dostępność materiałów i zaangażowanie uczestników. Działania te przyczyniły się do utrwalania wiedzy o wspólnym dziedzictwie oraz do rozwoju kompetencji społecznych młodego pokolenia.

↓ Stowarzyszenie Praga 360 w Warszawie,
Kredens – interactive.

WYDARZENIA POPULARYZATORSKIE
I EDUKACYJNE

Najliczniejszą grupę w programie stanowiły projekty o charakterze popularyzatorskim – festiwale, koncerty, spektakle, wystawy, spacer miejskie i dyskusje publiczne. Ich wspólnym celem było przybliżanie historii i kultury żydowskiej wielu różnorodnym odbiorcom zarówno w dużych miastach, jak i w mniejszych ośrodkach. Projekty te łączyły działania artystyczne z edukacją historyczną i społeczną, wykorzystując teatr, muzykę, film czy sztukę współczesną jako narzędzia refleksji nad pamięcią i tożsamością.

Wiele wydarzeń miało charakter rocznicowy – m.in. upamiętnienie 80. rocznicy likwidacji getta łódzkiego – lub lokalny, podkreślający wielokulturową przeszłość miejscowości, takich jak Białystok, Tarnów, Mszana Dolna czy Katowice. Dzięki różnorodności form i dużemu zasięgowi ta kategoria projektów odegrała istotną rolę w popularyzacji wiedzy o historii Żydów w Polsce i w budowaniu społecznego zaangażowania w ochronę dziedzictwa.

↓ Fundacja EDM,
Dni kultury żydowskiej – Mimo wszystko szalom, edycja II.

WYDAWNICTWA
I PUBLIKACJE

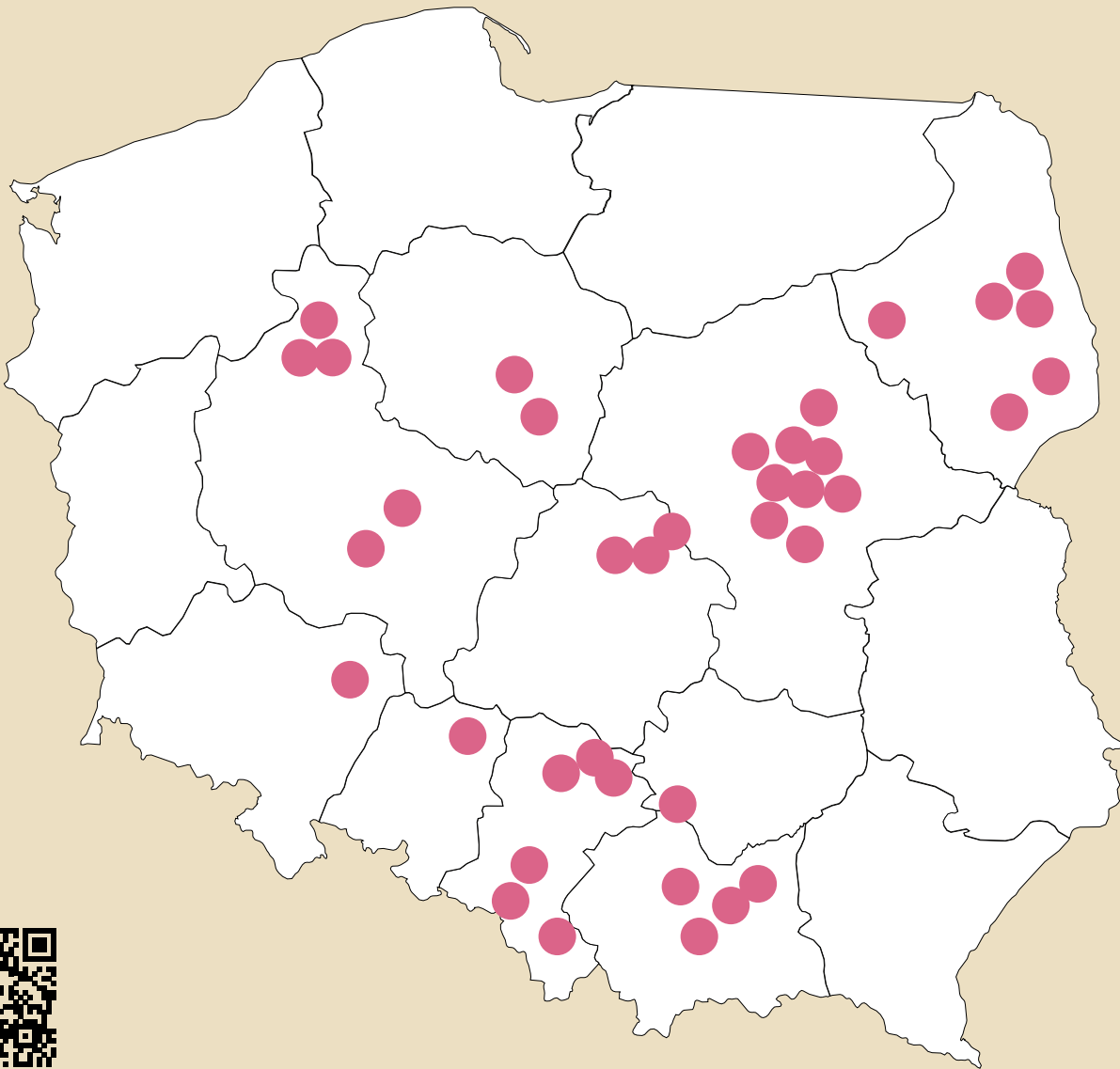
Projekty z tej kategorii miały charakter dokumentacyjny, badawczy i popularyzatorski. Obejmowały tłumaczenia i opracowania źródeł historycznych (m.in. ksiąg pamięci), publikacje naukowe i albumowe, katalogi wystaw oraz rozbudowę baz danych o ofiarach Zagłady.

Ich wspólnym celem było utrwalenie wyników badań i działań konserwatorskich w formie trwałych opracowań, które będą służyć zarówno specjalistom, jak i innym osobom zainteresowanym tematem. Wydawnictwa powstałe w ramach programu stanowią istotny wkład w rozwój wiedzy o historii i kulturze Żydów w Polsce oraz w upowszechnianie dobrych praktyk dokumentacyjnych i naukowych.

↓ Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi,
Park Ocalałych Opowieści – wystawa.

W 2024 roku spośród 110 zgłoszonych wniosków Komisja Grantowa zdecydowała o przyznaniu dofinansowania 39 projektom na łączną kwotę 390 tysięcy złotych.

WIĘCEJ INFORMACJI NA:
[HTTPS://SZIH.ORG.PL/PROGRAM-GRANTOWY/](https://szih.org.pl/program-grantowy/)

PROGRAM GRANTOWY – LISTA PROJEKTÓW 2024

1. Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi na projekt „Park Ocalałych Opowieści – wystawa”.

2. Fundacja Łódzki Szlak Kobiet na projekt „Życie pod prąd. Opór kobiet w getcie łódzkim”.

3. Fundacja Ari Ari na projekt „Ort Tora – Osenholz – Osieć. O społeczności żydowskiej”.

4. Dom Sztuki na projekt „Kibbutz. Krótkometrażowy film dokumentalny”.

5. Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Łomży na projekt „Księga pamięci gminy żydowskiej w Sokołach – tłumaczenie”.

6. Stowarzyszenie Muzeum Żydów Białegostoku na projekt „Nieobecni... znów obecni. Białostoccy Żydzi od 1944 do 1968 roku”.

7. Fundacja Sztetl Mszana Dolna na projekt „Opowieść o dwukulturowej, przedwojennej Mszanie Dolnej. Edycja 2024”.

8. p360 na projekt „Kredens: interactive”.

9. Komitet Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej w Tarnowie na projekt „Inwentaryzacja nagrobków. Cmentarz żydowski w Tarnowie”.

10. Stowarzyszenie Kehila Trzebinia na projekt „Przedwojenne modlitewniki trzebińskich Żydów”.

11. Fundacja Żydoteka na projekt „Cykl 13 spotkań z literaturą żydowską”.

12. Fundacja Życie Żydowskie na projekt „Rozmowa: remedium na uprzedzenia i stereotypy”.

13. Fundacja Ochrony Pamięci Obozu Zagłady w Treblince na projekt „Baza danych ofiar Treblinki etap V – transporty Żydów z Grecji”.

14. Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Wawer m.st. Warszawy na projekt „Archipelag Falenica”.

15. Wrocławska Fundacja Edukacji Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej Freya na projekt „Kobiety niezłomne – historie kobiet w czasach Holokaustu i II wojny światowej”.

16. Biblioteka Publiczna w Trzemesznie na projekt „Przywracanie pamięci o trzemeszańskich Żydach”.

17. Stowarzyszenie Pabianicki Sztetl na projekt „Sortownia. Nieznana karta z historii Zagłady w Pabianicach”.

18. Fundacja Żydowski Lublin na projekt „Zagadki księgozbioru biblioteki Jeszywas Chachmej Lublin i żydowskiego drukarstwa na Lubelszczyźnie”.

19. Biblioteka Publiczna im. Księdza Jana Twardowskiego w Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy na projekt „Żydowskie opowieści Pragi”.

20. Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach na projekt „Dni Kultury Żydowskiej”.

21. Muzeum Regionalne w Pińczowie na projekt „Śladami naszych sąsiadów Żydów”.

22. Fundacja EDM na projekt „Dni kultury żydowskiej – Mimo wszystko szalom, edycja II”.

23. Fundacja Kolaże Kultur na projekt „Tisch – spektakl z piosenkami żydowskimi”.

24. Żywiecka Fundacja Rozwoju na projekt „Festiwal Kultury Żydowskiej w Zabłociu”.

25. Fundacja Sztuk Krytycznych na projekt „Nigunim – wspólne melodie”.

26. Stowarzyszenie FestivAlt na projekt „Immersyjne spacer dźwiękowe po KL Płaszów: nowe podejście do pracy z miejscami trudnej pamięci”.

27. Fundacja Zapomniane na projekt „Punkty odniesienia. Współtworzenie drewnianych macew z lokalną społecznością”.

28. Miejskie Centrum Kultury w Płońsku na projekt „Żydowskie zakłady fotograficzne w Płońsku – cykl wydarzeń kulturalnych”.

29. Chmielnickie Centrum Kultury na projekt „Oczyszczenie macew oraz uporządkowanie zieleni nowego cmentarza żydowskiego w Chmielniku”.

30. Waleckie Centrum Kultury na projekt „Ocalić od zapomnienia – Dni Kultury Żydowskiej III edycja”.

31. Stowarzyszenie Drugie Pokolenie – Potomkowie Ocalałych z Holokaustu na projekt „Instalacja Stolpersteinów (Kamieni Pamięci)”.

32. Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki na projekt „Każdego dnia jest mi żal”.

33. Grójeckie Stowarzyszenie Gier Planszowych i Fantastyki „Grofan” na projekt „Czołgi pustyni – rekonstrukcja walk pancernych w obronie Izraela w latach 1956–1973”.

34. Fundacja Dokumentacji Cmentarzy Żydowskich na projekt „Baza danych z inskrypcji nagrobków cmentarzy żydowskich w Żabnie, Szczucinie, Dąbrowie Tarnowskiej, Staszowie, Bodzentynie, Mielcu, Wiślicy, Busku, Pińczowie, Chmielniku, Szydłowie, Opatowie, Sobkowie i w Iwaniskach”.

35. Miejska Biblioteka Publiczna im. ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach na projekt „Historia na kaflach spisana”.

36. Hufiec ZHP Trzcianka Choraągiew Wielkopolska na projekt „Śladami lokalnej i harcerskiej historii społeczności żydowskiej”.

37. Stowarzyszenie im. Maxa Kopfsteina na projekt „Pamięć miejsca – pamięć o miejscu. 150. rocznica powstania chorzowskiej synagogi”.

38. Fundacja Banina na projekt „Pokaz spektaklu *Zagłada* oraz warsztaty dla dorosłych”.

39. Prace porządkowe połamanych drzew na Starym Cmentarzu Żydowskim w Cieszyńcu – Gmina Wyznaniowa Żydowska w Bielsku-Białej.

WALNE ZGROMADZENIE

To najważniejsze spotkanie władz Stowarzyszenia odbyło się 9 czerwca 2024 roku. W posiedzeniu uczestniczyło 60 członkiń i członków, w tym 59 z prawem głosu. Podczas obrad przyjęto sprawozdanie merytoryczne i finansowe Stowarzyszenia za 2023 rok.

20-LECIE FORUM DARCZYŃCÓW

W Muzeum POLIN odbyły się obchody 20-lecia Forum Darczyńców w Polsce – organizacji zrzeszającej instytucje grantodawcze, której Stowarzyszenie jest członkiem. W wydarzeniu wzięło udział blisko sto przedstawicielek i przedstawicieli najważniejszych polskich fundacji i organizacji.

↑ Przedstawiciele organizatorów i laureaci podczas ceremonii wręczenia medali w Muzeum POLIN, kwiecień 2024.

WSPÓŁPRACA ZE STOWARZYSZENIEM ŻYDÓW KOMBATANTÓW I POSZKODOWANYCH W II WOJNIE ŚWIATOWEJ

Medalami uhonorowano osoby i organizacje zasłużone w upamiętnianiu historii polskich Żydów i budowaniu dialogu polsko-żydowskiego. W tym roku wyróżnienia otrzymało osiem osób i dwie organizacje:

Halina Birenbaum, Waldemar Dąbrowski, Christoph Heubner, Małgorzata Omilanowska-Kiljańczyk, Dariusz Popiela, Rasa Rimickaitė, Tomasz Sekielski, Izabela Sekulska oraz Fundacja Brama Cukermana i Fundacja Zapomniane.

Z żalem pożegnaliśmy również Mariana Kalwarego (1930–2024) – ocalałego z getta warszawskiego i prezesa Stowarzyszenia Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej. Jego wkład w zachowanie pamięci i budowanie mostów międzykulturowych pozostanie nieoceniony.

Część II

Fundraising i finanse

Koncert Marcina Maseckiego
w Nowym Jorku, grudzień 2024.

01. Fundraising

10-LECIE MUZEUM POLIN

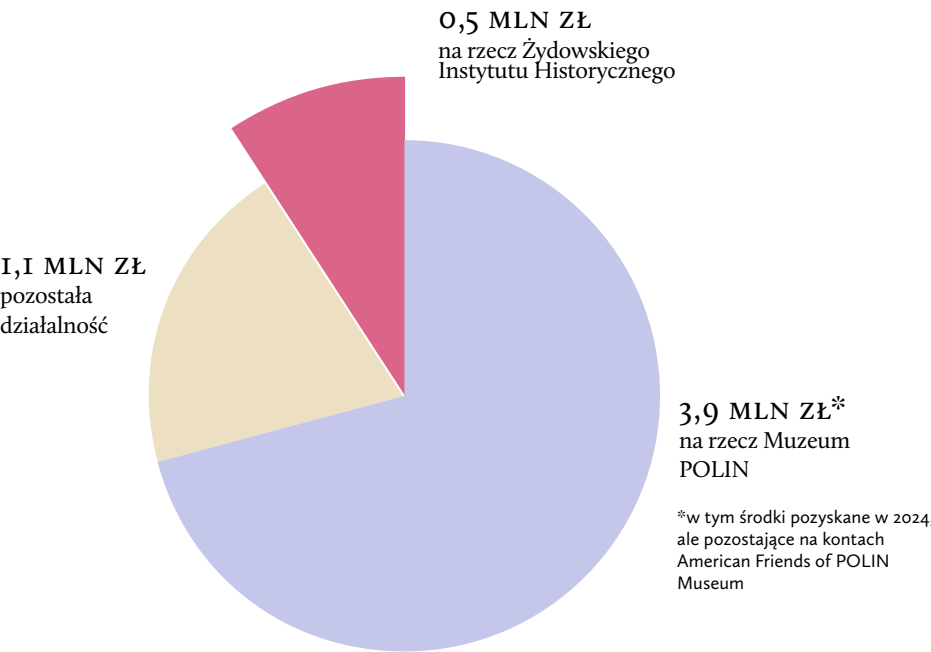
Uroczystości rocznicowe były okazją do spotkania z darczyńcami, którzy wsparli budowę i misję Muzeum. Stowarzyszenie jako współorganizator przygotowało m.in. kolację szabatową, spotkanie dla Znamienitych Darczyńców, oprowadzania VIP oraz – dzięki uprzejmości ambasadora USA Marka Brzezińskiego – śniadanie w jego rezydencji dla amerykańskich gości wydarzeń. W trzydniowych obchodach uczestniczyło ponad stu gości z Polski i zagranicy.

↓ Amerykańscy goście obchodów 10-lecia Muzeum POLIN na specjalnym wydarzeniu w rezydencji ambasadora USA Marka Brzezińskiego.

↑ Galeria „Miasteczko” w Muzeum POLIN.

POZYSKANE FUNDUSZE W 2024 ROKU

DARCZYŃCY I GOŚCIE SPECJALNI UROCZYSTOŚCI ROCZNICOWYCH

↓ Elizabeth Szancer odczytująca list od ambasadora
Ronalda S. Laudera na gali 10-lecia Muzeum.

↑ Od lewej: Samantha Rolat Asulin, Marian Turski, Henry Asulin.

↓ Od lewej: Piotr Wiślicki, Dianne Taube, Zygmunt Stępiński.

↑ Od lewej: Jelena Nissenbaum, Gideon Nissenbaum, Zygmunt Stępiński.

→
Od lewej: Barbara Kirshenblatt-Gimblett,
Marian Turski, Joanna Turska, Joseph Neubauer, Jeanette Lerman-Neubauer.

→
Od lewej: Wiktor,
Monika, Clara, Lucas
i Daniela Markowicz.

↓ Od lewej: Bartosz Dymarek, Gregory Jankilevitsch, Geoffrey Rolat.

↑ Prezydentka Fundacji Koret, Anita Friedman (w środku),
z delegacją z Zachodniego Wybrzeża.

↑ Od lewej: Wiktor Markowicz, Corinne Evens,
Deborah Flon, Piotr Wiślicki.

↓ Sam i Tzipi Tramiel.

WYJĄTKOWY DAR NA 10-LECIE MUZEUM

Gregory Jankilevitch, Znamienity Darczyńca i wieloletni przyjaciel Muzeum POLIN, przy okazji wydarzeń rocznicowych celebrujących 10. urodziny Muzeum ogłosił chęć wsparcia instytucji w kolejnych latach.

Podpisana ze Stowarzyszeniem umowa zakłada przekazanie 10 milionów złotych w latach 2027–2037, co plasuje go wśród najbardziej zasłużonych i największych darczyńców Muzeum POLIN.

Dar ten, pozyskany przez Stowarzyszenie, pozwoli sfinansować wiele kluczowych projektów zaplanowanych przez Muzeum w kolejnych latach.

Podczas podpisania umowy Gregory Jankilevitch podkreślił:

„Muzeum POLIN było i jest dla mnie ważne – bliska jest mi jego misja, wizja i sposób, w jaki ją realizuje. Chciałbym, żeby moje wsparcie było nie tylko wyrazem uznania, lecz także inspiracją dla innych darczyńców. To dzięki takim przyjaciółom Muzeum POLIN może działać niezależnie i ambitnie”.

ŻEGNAMY ZNAMIENTITYCH DARCYŃCÓW

Z ogromnym żalem pożegnaliśmy w 2024 roku dwóch Znamienitych Darczyńców Muzeum POLIN i jednocześnie dwóch częstochowian, którzy odegrali kluczową rolę w powstaniu Muzeum.

ZYGMUNT ROLAT, UR. 1930

Ocalały z Zagłady, filantrop i jeden z trzech darczyńców założycieli Muzeum POLIN, przez lata zaangażowany w budowanie dialogu polsko-żydowskiego i upamiętnianie historii Częstochowy. Mecenas wielu wydarzeń związanych z tematyką żydowską odbywających się w Polsce, m.in. Festiwalu Kultury Żydowskiej „Warszawa Singera” i Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie. Był honorowym przewodniczącym amerykańskiej organizacji Friends of the Cracow Jewish Culture Festival. Jako przyjaciel i darczyńca Muzeum POLIN był także wieloletnim członkiem Rady Muzeum i współzałożycielem Północnoamerykańskiego Komitetu Wspierania Muzeum, przekształconego później w American Friends of POLIN Museum, które kontynuuje działania i misję zapoczątkowaną przez Zygmunta Rolata. Człowiek niezwykły, który pozostawił po sobie bogatą spuściznę.

RICHARD „RICKY” PARASOL, UR. 1935

Ocalały z Zagłady, inżynier, przedsiębiorca, inwestor i filantrop. Po wojnie przeszedł żmudną drogę sieroty-uchodźcy, która poprowadziła go z Polski, przez Europę kontynentalną, do Izraela, a stamtąd po paru latach do Stanów Zjednoczonych. Rozpoczął tam studia z inżynierii mechanicznej na California Polytechnic State University (Cal Poly). Po ukończeniu nauki przez wiele lat pracował jako inżynier, a w 1964 roku zaczął inwestować w zakup i sprzedaż apartamentów w San Francisco. Osiągnął ogromny sukces zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Energia, życzliwość i determinacja Richarda były zaraźliwe i motywujące.

MILION EURO NA EDUKACJĘ

28 marca 2024 roku Muzeum podpisało umowę z rządem Niemiec, który przekazał milion euro na projekt „Pamięć, Edukacja, Dostępność”.

Dar ten był efektem starań zainicjowanych przez Mariana Turskiego i przy wsparciu Stowarzyszenia. Dzięki tym środkom powstanie program dla blisko 70 tysięcy uczestników, a z materiałów online skorzysta ponad milion osób.

↑ Od lewej: Piotr Wiślicki, ambasador Niemiec Victor Elbling, Marian Turski, Łucja Koch, Zygmunt Stępiński.

WSPARCIE ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU HISTORYCZNEGO

Fundacja Rodziny Taube od lat wspiera Instytut, finansując m.in. tłumaczenia Archiwum Ringelbluma i prace remontowe. We wrześniu 2024 roku przedstawiciele rodziny Taube wraz z grupą darczyńców Muzeum POLIN odwiedzili Żydowski Instytut Historyczny przy okazji obchodów rocznicowych 10-lecia Muzeum POLIN. Goście spotkali się z nowym dyrektorem Instytutu, Michałem Trębaczem, zwiedzili wystawę oraz repozytorium, w którym znajduje się bezcenne Archiwum Ringelbluma.

Pod koniec 2024 roku Fundacja Rodziny Taube zapowiedziała kontynuację wsparcia – 750 tysięcy dolarów w latach 2025–2030.

↑ Od lewej: Sean Taube, Dianne Taube, Michał Trębacz, Juddson Taube.

PRZYJACIELE DLA MUZEUM POLIN – AUKCJA CHARYTATYWNA

16 października, przy okazji obchodów 10-lecia, w Muzeum POLIN odbyła się aukcja charytatywna zorganizowana przez Stowarzyszenie we współpracy z wiodącym domem aukcyjnym Desa Unicum i pod patronatem medialnym magazynu „Vogue Polska”. Celem aukcji było zebranie środków na działalność programową Muzeum POLIN. Na licytację trafiło 18 dzieł autorstwa m.in. Wilhelma Sasnała, Rafała Olbińskiego, Tomasza Poznysza i Tadeusza Rolke. Licytacja zebranych prac przyniosła prawie 200 tysięcy złotych.

Dodatkowo samo wydarzenie odbiło się szerokim echem w mediach lokalnych i krajowych, podkreślając rolę Stowarzyszenia jako współzałożyciela Muzeum POLIN, który aktywnie wspiera jego misję.

↑ Wystawa przedaukcyjna zgromadzonych prac była udostępniona odwiedzającym Muzeum POLIN od 30 września do dnia aukcji.

MUZEUM POLIN W NOWYM JORKU

W grudniu odbyły się dwa wydarzenia promujące Muzeum: pokaz filmu Mikołaja Grynberga w Center for Jewish History oraz koncert Marcina Maseckiego z Ger Mandolin Orchestra w Museum of Jewish Heritage. Partnerem wydarzeń było American Friends of POLIN Museum, które zorganizowało również specjalne przyjęcie dla darczyńców. Spotkania stanowiły doskonałą okazję do odnowienia relacji i rozmów o przyszłości Muzeum.

W obu wydarzeniach wzięło udział ponad 500 osób, w tym wielu darczyńców.

↑ Dyskusja po pokazie filmu Mikołaj Grynberga w Nowym Jorku, grudzień 2024.

LISTA DARCYŃCÓW STOWARZYSZENIA W 2024 ROKU*

WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ STOWARZYSZENIA anonimowi darczyńcy	
Stephen Gibson	Andrzej i Małgorzata Rojek
Jarosław Górnicki	Andrei Skvorchevsky
Jakub Gruszczyński	Hieronim Sokółski
Tomasz Jaskłowski	Jacek Strzelecki
Jolanta Kawa i Jarosław Kurski	Tad Taube i Taube Philanthropies
Fundacja Koret	Aleksandra Wilczura
Marek i Agnieszka Nowakowscy	Piotr Wiślicki
Irene Kronhill Pletka	Wydawnictwo Czarne
Adam Kwiatkowski	84 darczyńców, którzy przekazali 1,5 proc. odprowadzonego podatku
WSPARCIE PROGRAMU GRANTOWEGO STOWARZYSZENIA	
Ambasada Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie	
Przemysław Schmidt	
Urszula i Wiesław Żyznowscy	
WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ STOWARZYSZENIA W POSTACI USŁUG PRO BONO	
DeBenedetti Majewski Szcześniak Kancelaria Prawnicza Sp.k.	
Kancelaria prawnicza Kocharński & Partners	
Weil, Gotshal & Manges	

* Wszyscy darczyńcy od kwoty 500 złotych wspierający działania statutowe Stowarzyszenia.

WSPARCIE DZIAŁAŃ PROWADZONYCH WSPÓLNIE Z MUZEUM POLIN	
DARCZYŃCY	PRZYJACIELE
Jankilevitsch Foundation	anonimowi darczyńcy
Tad Taube i Taube Philanthropies	Wiktor Askanas i Ewa Masny-Askanas
	Frances Elson
WSPÓŁTWÓRCY	Foundation for the Preservation of the History of the Jewish People in the Pale of Settlement
Ronald S. Lauder	Fundacja Magovox
	Fundacja Odette i Nimroda S. Ariava
PARTNERZY	Kyryl Golobrodskiy i Iryna Filatova
Libitzky Family Foundation	Louis and Anne Abrons Foundation
	Małgorzata i Grzegorz Markowscy
WSPIERAJĄCY	Anna Joanna Michalczuk
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ze środków pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego	The Neubauer Family Foundation
Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP	Elizabeth Szancer
Sills Family Foundation	Yael Unger
	Tomek Ulatowski
	Aleksandra Wilczura
	William S. Paley Foundation, Inc.
WSPARCIE DZIAŁAŃ PROWADZONYCH WSPÓLNIE Z ŻYDOWSKIM INSTYTUTEM HISTORYCZNYM	
D A R C Z Y Ń C Y	
Tad Taube i Taube Philanthropies	
Manon Clavel Solender & Michael Solender	
PRZYJACIELE	
Jerzy Czerwiński	
Miroslaw Sopek	

W mijającym roku sytuacja finansowa Stowarzyszenia utrzymała się na bardzo dobrym poziomie. Udało się zgromadzić środki gwarantujące stabilność oraz zabezpieczyć fundusze na wspólne projekty z partnerami na kolejne lata.

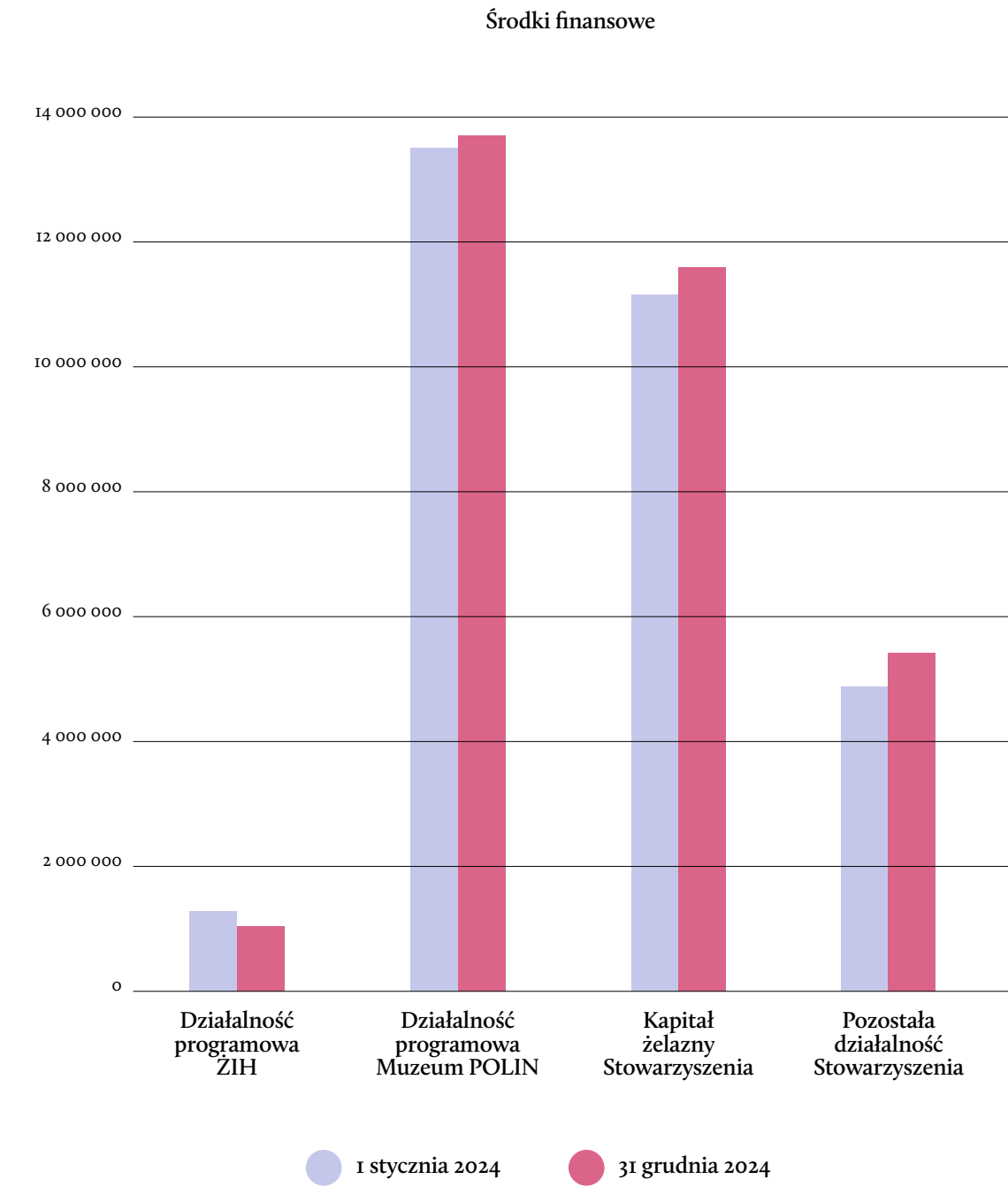
Stowarzyszenie konsekwentnie realizowało politykę rozwoju, skupioną na pozyskiwaniu darczyńców w kraju i za granicą oraz budowaniu wizerunku. Dział Rozwoju odpowiadał za fundraising i utrzymywanie relacji z indywidualnymi i instytucjonalnymi darczyńcami, a także za koordynację działań promocyjnych.

MICHAŁ MAJEWSKI
Dyrektor operacyjny SZIH

FINANSE STOWARZYSZENIA W 2024 ROKU

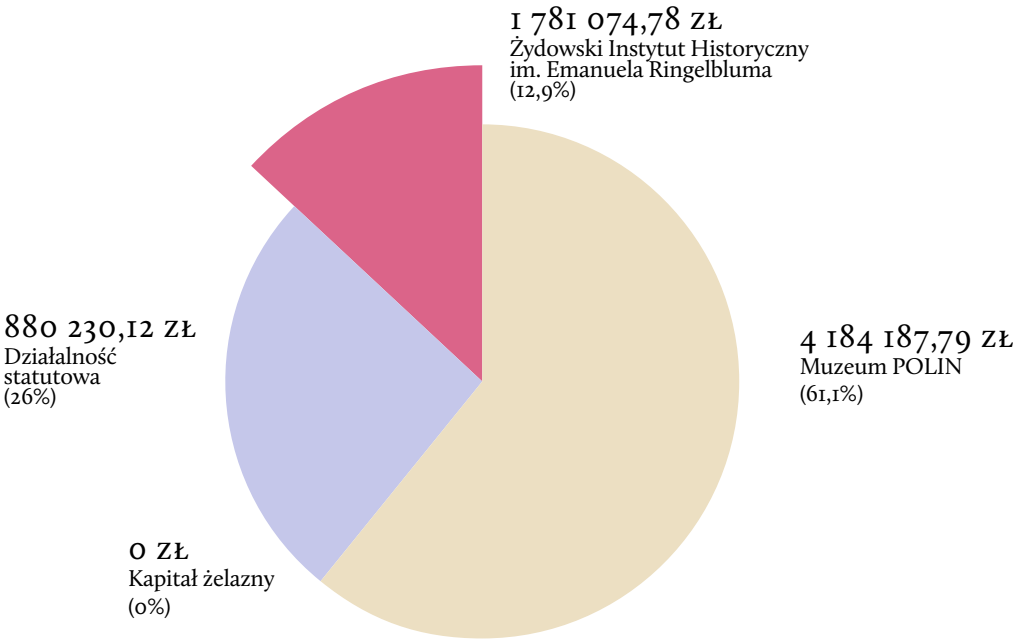
Na koniec 2024 roku Stowarzyszenie zgromadziło środki finansowe w wysokości 31 741 tysięcy złotych, czyli o blisko 850 tysięcy złotych więcej niż na początku roku.

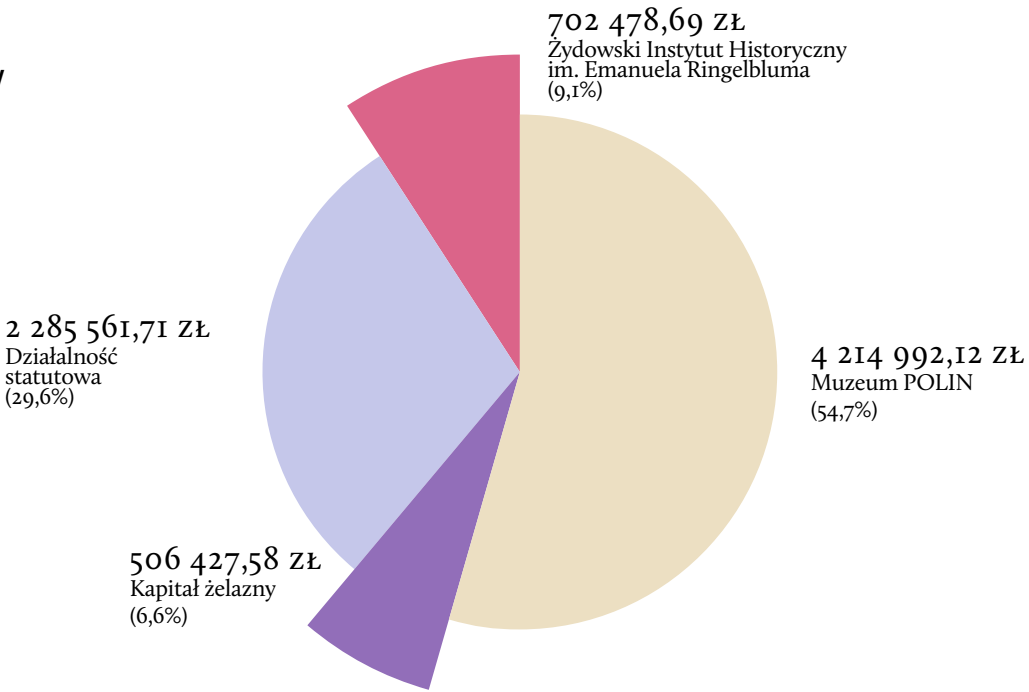
WPŁYWY I WYDATKI

Stowarzyszenie najwięcej środków pozyskuje i przeznacza na realizację wspólnych projektów realizowanych z głównym partnerem, czyli z Muzeum POLIN.

STRUKTURA WYDATKÓW WEDŁUG CELÓW (2024)

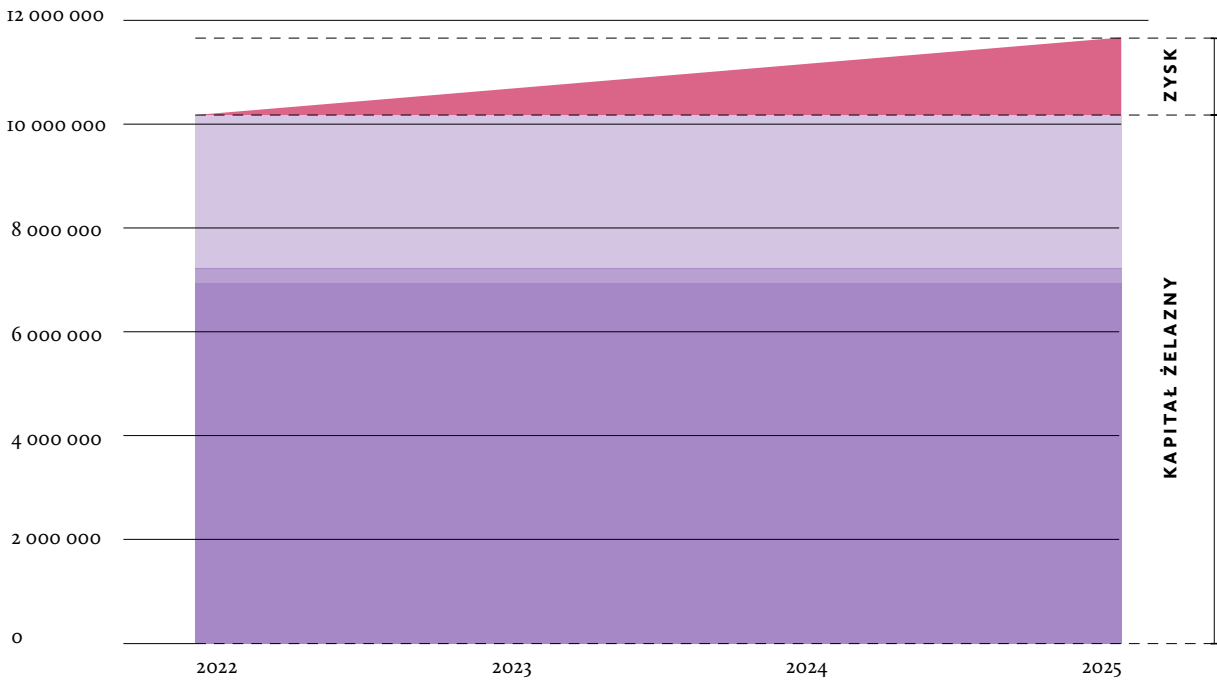

STRUKTURA WPŁYWÓW WEDŁUG CELÓW (2024)

STAN FINANSOWY KAPITAŁU STOWARZYSZENIA W 2024 ROKU

Kapitał żelazny został wyodrębniony w 2022 roku decyzją Walnego Zgromadzenia i przeznaczony na długoterminowe inwestycje, z których zysk będzie umożliwiał finansowanie realizacji celów statutowych Stowarzyszenia. Jest on zarządzany przez mBank oraz Fundusz Inwestycyjny Franklin Templeton w oparciu o politykę inwestycyjną opracowaną przez Komitet Finansowy Stowarzyszenia i zaakceptowaną przez Walne Zgromadzenie.

STRUKTURA PORTFELA INWESTYCYJNEGO

- Obligacje %
- Środki finansowe %
- Inne %

mBank – polski bank należący do niemieckiego Commerzbanku, który prowadził działalność w latach 2000–2013 jako marka handlowa banku internetowego, a następnie w 2013 roku stał się oficjalną nazwą dla całej grupy bankowej. Obecnie firma oferuje pełny zakres usług bankowości detalicznej, korporacyjnej, inwestycyjnej i prywatnej w Polsce, Czechach i na Słowacji, a także usługi leasingowe i faktoringowe przez spółki grupy. Polski lider bankowości internetowej.

FRANKLIN TEMPLETON

Franklin Templeton – to globalna, międzynarodowa firma inwestycyjna i jedna z największych na świecie firm zarządzających aktywami, która od ponad 75 lat oferuje usługi zarządzania aktywami dla klientów indywidualnych i instytucjonalnych na rynkach globalnych. Firma, założona w 1947 roku, działa na polskim rynku od 1997 roku, oferując wiele różnorodnych rozwiązań inwestycyjnych, w tym fundusze inwestycyjne. Wykorzystuje sztuczną inteligencję do innowacji w usługach finansowych.

ZESTAWIENIE WPŁYWÓW I WYDATKÓW W 2024 ROKU

	Cele	Bilans otwarcia	Wpływy*	Wydatki*	Pozostałe środki
I	DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA	4 924 067,38 zł	2 285 561,71 zł	1 781 074,78 zł	5 428 554,31 zł
1.	Koszty operacyjne działalności i statutowej		0,00 zł	682 292,73 zł	
2.	Program Grantowy		22 248,00 zł	390 144,00 zł	
3.	Wsparcie innych organizacji		0,00 zł	14 749,19 zł	
4.	Fundraising i promocja		539 116,74 zł	338 537,83 zł	
5.	Inne wpływy i wydatki		1 724 196,97zł	355 351,03 zł	
II	KAPITAŁ ŻELAZNY	11 183 654,71 zł	506 427,58 zł	0,00 zł	11 690 082,29 zł
III	MUZEUM POLIN	13 546 542,95 zł	4 214 992,13 zł	4 184 187,79 zł	13 577 346,29 zł
1.	Fundusz Rozwoju Muzeum POLIN		484 607,48	557 475,54 zł	
2.	Projekty celowe związane z działalnością Muzeum POLIN		3 730 384,65 zł	3 626 712,25 zł	
IV	ŻYDOWSKI INSTYTUT HISTORYCZNY IM. EMANUELA RINGELBLUMA	1 222 948,02 zł	702 478,69 zł	880 230,12 zł	1 045 196,59 zł
I+II+ III+IV	RAZEM	30 877 213,06 zł	7 709 460,11 zł	6 845 492,69 zł	31 741 179,48 zł

*Zawiera przesunięcia środków między kategoriami wynikające z porozumień z partnerami oraz zwroty niewykorzystanych środków.

COROCZNE SPRAWOZDANIA FINANSOWE, MERYTORYCZNE ORAZ WYNIKI AUDYTÓW SĄ DOSTĘPNE NA STRONIE INTERNETOWEJ: WWW.SZIH.ORG.PL/SPRAWOZDANIA

Badania sprawozdań finansowych prowadzi firma KPMG.

I. WYDATKI ZWIĄZANE Z POZOSTAŁĄ DZIAŁALNOŚCIĄ STATUTOWĄ STOWARZYSZENIA (TJ. NIEDOTYCZĄCĄ WSPARCIA MUZEUM POLIN I ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU HISTORYCZNEGO) OBEJMUJĄ:

01. Koszty operacyjne działalności statutowej
Bieżące funkcjonowanie biura Stowarzyszenia – w tym wynagrodzenia, koszty obsługi prawnej i finansowej Stowarzyszenia oraz audytów, a także koszty zebrań i Walnych Zgromadzeń oraz korespondencji z członkami Stowarzyszenia.

02. Program Grantowy
Komisja Grantowa im. Jana Jagielskiego w 2024 roku przyznała 39 granty na realizację projektów dotyczących historii i kultury polskich Żydów w ramach Programu Grantowego. Zostały one omówione szczegółowo na str. 18–25.

03. Wsparcie dla innych organizacji
Stowarzyszenie w 2024 roku dotowało projekty innych organizacji.

04. Fundraising i promocja
Wydatki związane z działalnością fundraisingową, wydatkowaniem i ze sprawozdawczością dotyczącą pozyskanych środków oraz z promocją Stowarzyszenia, Muzeum POLIN i Żydowskiego Instytutu Historycznego. Budżet fundraisingu i promocji jest finansowany przez członków Rady Darczyńców w formie dotacji celowych. Więcej na temat działań fundraisingowych Stowarzyszenia na str. 28–37.

05. Inne wpływy i wydatki
Wpływy przeznaczone na działalność statutową Stowarzyszenia, zyski z lokat bankowych, a także koszty wymiany walut i inne wydatki nieujęte w pozostałych kategoriach, w tym przesunięcia środków między kategoriami.

II. KAPITAŁ ŻELAZNY
Środki finansowe pochodzące ze zwrotu podatku od towarów i usług oraz odsetki uzyskane z lokat bankowych, które decyzją Walnego Zgromadzenia w dniu 9 czerwca 2022 roku zostały przekształcone w kapitał żelazny.

III. WYDATKI ZWIĄZANE ZE WSPARCIEM DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ MUZEUM POLIN OBEJMUJĄ:

01. Fundusz Rozwoju Muzeum POLIN
Finansowanie w ramach Funduszu Rozwoju Muzeum POLIN wkładów własnych w projektach realizowanych przez Muzeum POLIN i przez Stowarzyszenie wspólnie z Muzeum, współfinansowanych ze środków publicznych, oraz wsparcie projektów realizowanych przez Muzeum POLIN we współpracy z organizacjami żydowskimi, a także projektów dotyczących modernizacji wystawy stałej.

02. Projekty celowe związane z działalnością Muzeum POLIN
Wsparcie działalności programowej Muzeum POLIN finansowane ze środków celowych pozyskanych przez Stowarzyszenie na poszczególne projekty.

IV. WYDATKI ZWIĄZANE ZE WSPARCIEM DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU HISTORYCZNEGO IM. EMANUELA RINGELBLUMA

CZŁONKINIE I CZŁONKOWIE ZARZĄDU STOWARZYSZENIA	
Piotr Wiślicki – przewodniczący	dr Maciej Kozłowski
Joanna Fikus – wiceprzewodnicząca	Agnieszka Markiewicz
Jan Ordyński – sekretarz	prof. Dariusz Stola
Marek Nowakowski – skarbnik	Marian Turski
dr Kamila Dąbrowska	dr Kristof Zorde
dr Zuzanna Hertzberg	

ORGANY KONTROLNE I DORADCZE STOWARZYSZENIA	
KOMISJA REWIZYJNA	KOMISJA GRANTOWA IM. JANA JAGIELSKIEGO
Zbigniew Sztranc – przewodniczący	Joanna Fikus – przewodnicząca
Justyna Kobos – wiceprzewodnicząca	prof. Monika Adamczyk-Garbowska
Robert Supeł – sekretarz	dr Kamila Dąbrowska
Maciej Antosik	Grzegorz Kopacz
Piotr Kowalik	Zuzanna Radzik – głos doradczy
SĄD KOLEŻEŃSKI	KOMITET FINANSOWY
prof. Stanisław Krajewski – przewodniczący	Przemysław Schmidt – przewodniczący
Małgorzata Wołyńska – wiceprzewodnicząca	Robert Koński
Jarosław Szczepański – sekretarz	dr Andrzej Malec
prof. Andrzej Krawczyk	Andrzej Rojek
Jacek Kozłowski	Marek Nowakowski – obserwator Komitetu z ramienia Zarządu

BIURO STOWARZYSZENIA	
Michał Majewski – dyrektor operacyjny	Anna Moniewska – kierownik biura
Bartosz Dymarek – dyrektor ds. rozwoju	Anna Szczśniak – starsza specjalistka ds. rozwoju
Agnieszka Dulęba-Wołodkiewicz – zastępczyni dyrektora ds. rozwoju	

Zapraszamy do wsparcia naszego stowarzyszenia. Każda darowizna ma dla nas ogromne znaczenie. Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce.

NR KONTA
PL 87 1240 6247 1111 0000 4975 6324

Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie www.szih.org.pl/jak-wesprzec lub e-mail: biuro@szih.org.pl

WYDAWCA
Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce.
Stowarzyszenie ma status organizacji pożytku publicznego, dzięki czemu darowizny mogą zostać odliczone od podatku. Istnieje możliwość przekazania darowizny w Stanach Zjednoczonych z opcją odliczenia podatku.

REDAKCJA
Zespół Stowarzyszenia ŻIH

KOREKTA JĘZYKOWA
Dominik Wódz

PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD
Nicola Cholewa, Magdalena Heliasz

ISBN
978-83-961996-6-9

DRUK
Enaf

DANE KONTAKTOWE
Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce
ul. Tłomackie 3/5, 00-090 Warszawa
biuro@szih.org.pl

Jesteśmy tutaj!
We are here!

STOWARZYSZENIE
ŻYDOWSKI INSTYTUT
HISTORYCZNY W POLSCE